

Asia: VN/24437/2024

Lausuntopyyntö metsätalouden tulosperusteiset tuet -työryhmän muistiosta

1. Yleinen palaute työryhmän muistiosta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esitämme lausuntonamme, että tukivarojen kohdentaminen sellaisiin rahoitusinstrumentteihin, joiden tulosvaikutus ympäristölle on tehokkain, on kaikin puolin kannatettavaa. Tehokkain vaikutus syntyy tuettujen kohteiden olemassa olevien ominaispiirteiden ja toimenpiteiden yhteisvaikutuksesta. Silloin panos/hyötysuhde on ympäristön kannalta suurin.

Esitämme neljän muistiossa kerrotun hankkeen lisäksi pilotoitavaksi uudisalojen säästöpuuryhmien polttoa

2. Tulosperusteisten tukien ja ympäristöllisen tarjouskilpailun vahvuudet ja heikkoudet verrattuna perinteiseen tukijärjestelmään, jossa korvataan kustannuksia ja tulonmenetyksiä.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Uuteen toimintamalliin siirtymisen edellytyksenä on, että tukivarojen käyttöä valvova viranomainen Metsäkeskus onnistuu poistamaan nykyisen METKA- tulijärjestelmän ohjeistamisen ja valvonnan viiveet keskittämällä voimavaransa ydintehtäviinsä ja karsii sellaisia tehtäviä, jotka eivät ole niiden hoitamisen kannalta oleellisia. Metsäkeskuksen on myös omaksuttava uuden roolinsa tarjouskilpailujen paremmuuden pisteyttäjänä. Muutos on suuri yksittäisiä tukiehtoja tähän asti tiukasti tulkinneelle organisaatiolle. Tulosperusteinen tuki tulisi jatkossa muodostamaan kehityspolun kohti luonnoarvokauppaa, jota valmisteltiin jo 20 vuotta sitten. Tuki olisi suurin siellä, missä luonnonarvoja on eniten valmiina tai nopeasti aikaansaataavissa.

3. Työryhmän esittämien pilottiehdotusten toteuttamiskelpoisuus.

3.1 Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen korotus lehtipuuosuuden perusteella (luku 9.1

taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen kohdentaminen suuremmaksi sellaisissa kohteissa, johon lehtipuulle on luontaiset kasvuedellytykset, on yksinkertaista toteuttaa työohjeita muuttamalla. Hyvän metsänhoidon suositukset ja sertifiointikriteerit määrittelevät minimitason, lehtipuustoa voidaan lisätä tätä enemmän kosteissa painanteissa, vesistöjen lähialueilla, riistatiheikköalueilla sekä hyväksymällä kasvatettavaksi puulajiksi kaikki luontaisesti syntyneet puulajit. Tuen suuruudessa on huomioitava korkeampi toteutuksen ennakkovalmistelun suunnittelukustannus. Tämä on selvitettävissä suunniteltujen pilotointien avulla. Pilotoinnissa pääosassa ovat ko. työtä tekevät toimijat ja heidän käytössään on kaikki se metsänkasvatuksen ja luonnonhoidon materiaali, mitä esimerkiksi Metsäkeskus on tuottanut monilähdeinventointien pohjalta

U

3.2 Suojavyöhykkeiden jättäminen virtavesien rannoille (luku 11.2)

Uutena tukimuotona ja pilotoitavaksi on esitetty suojavyöhykkeiden jättämistä arvokkaiden virtavesien varrelle. Metsälaki ja metsäsertifiointi edellyttävät jo tällä hetkellä virtavesien huomioimista metsätalouden toimenpiteissä. Virtaavan veden ja sen lähialueen luontoarvot ovat kiistatta korkeammat kuin kauempana vesistöstä. Onnistuneen pilotoinnin edellytyksenä on kannustava tuki maanomistajille leveämmistä suojakaistoista

3.3 Soiden aktiivinen ennallistaminen (luku 11.5)

Soiden aktiivista ennallistamista on tähän asti toteutettu lähinnä valtion metsissä tai erilaisina pilottihankkeina. Ne ovat lähinnä kohdistuneet jo olemassa oleviin suojelualueisiin. Rahoitusta on saatu mm. Kunta Heldestä ja säätiöiltä. Ojituksista on käytännössä luovuttu ja vesitalouden järjestelyissä on siirrytty kuivattamisesta vettämiseen. Metsätalouden toimenpiteet edellyttävät myös usein vesien johtamista pois uudisalalta, jolloin ennallistettavat suot ovat hyviä vesien loppusijoitusalueita. Vesitalouden järjestelyt edellyttävät usean maanomistajan hankkeita, jolloin vesiä ei johdeta vesistöihin vaan niiden loppusijoitus jää hankealueelle ja siirtyy sieltä vesistöihin valuma – ja suotumisvyöhykkeiden kautta. Käynnistettävään pilottiin osaaminen löytyykin parhaiten aiemmin ojituksia toteuttaneiden toimihenkilöiden ja urakoitsijoiden keskuudesta. Se maanomistaja, jonka alueelle vedet johdetaan, tarvitsee muita korkeammat tuet.

3.4 Soiden aktiivinen ennallistaminen (luku 11.5)

Otsikko ilmeisesti pitäisi olla: Lehtojen luonnonhoito

Lehtoalueet ovat yleensä pienialaisia ja hoito on lähinnä muun puuston poistoa jalopuiden lisäämiseksi. Työ toteutetaan lähinnä metsurityönä pienaukkoja tehden. Tunnistamattomia lehtoalueita, joissa harjoitetaan metsätaloutta, löytyy lähinnä Etelä- Suomesta. Lehtojen hoitoon on valmistunut hyviä oppaita ja uskomme, että metsäpalveluyritykset voivat olla aktiivisia hoitohankkeiden käynnistäjiä.

Nopeavaikutteisena luonnon monimuotoisuuden lisäämiskeinona esitämme pilotoitavaksi uudistushakkuualueille jätettyjen säästöpuuryhmien polttamista erillisenä toimenpiteenä. Menetelmää on testattu menestyksekkäästi yhtiöiden mailla. Tuki voisi olla pisteytetty esim. säästöpuuryhmän koon, sijainnin (palojatkumoalue), lahopuumäärän tai muun luonnonhoidon erityispiirteen pohjalta. Erillisenä toimenpiteenä työn toteutus ei olisi myöskään riippuvainen uudistamisajankohdasta tai hakkuutähteiden keräämisestä ja polttojen toteutus voitaisiin ketjuttaa kustannustehokkaasti.

4. Millaisia vaikutuksia työryhmän esittämällä tuella olisi?

4.1 Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen korotus lehtipuuosuuden perusteella (luku 9.1)

Monimuotoisuus lisääntyisi jo puuston aikaisessa kehitysvaiheessa ja se loisi edellytykset terveemmän ja monimuotoisemman metsän kehitykselle myös myöhemmin

4.2 Suojavyöhykkeiden jättäminen virtavesien rannoille (luku 11.2)

Virtavedet muodostaisivat nauhamaisen kannaksen erilaisten metsien ja niiden luontoarvojen välille

4.3 Soiden aktiivinen ennallistaminen (luku 11.5)

Ennallistamistyölle saataisiin rahoitusinstrumentti myös yksityismetsiin

4.4 Lehtojen luonnonhoito (luku 11.6)

Tukien avulla lehtoja saatettaisiin saada myös enemmän pysyvän suojelun piiriin

5. Kehittämisehdotukset työryhmän pilottiehdotuksiin.

5.1 Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen korotus lehtipuuosuuden perusteella (luku 9.1)

Ennen pilotointia luodaan kriteeristö yhdessä toimijoiden kanssa.

5.2 Suojavyöhykkeiden jättäminen virtavesien rannoille (luku 11.2)

Selvitetään lainsäädännön ja sertifiointin vaatimusten erot ja mahdollisuuksien mukaan yhdenmukaistetaan kriteeristö

5.3 Soiden aktiivinen ennallistaminen (luku 11.5)

Luodaan raja-arvot kohteille, joissa ennallistaminen on järkevää. Testataan toteutusta yhdessä toimijoiden kanssa Metsähallituksen mailla tehtyjen ennallistamistöiden pohjalta

5.4 Lehtojen luonnonhoito (luku 11.6)

Testataan mahdollisuuksia koneellistaa hoitotyö yhdessä toimijoiden kanssa.

Uudisalojen säästöpuuryhmien ennallistamispoltto

Otetaan yhtiöiden maille rakennettu toimintamalli käyttöön myös yksityismetsissä

Koivumäki Jukka

Metsäpalvelutyönantajat ry - Jukka Koivumäki,puheenjohtaja